

Nr 127.

Godkänd av första kammaren den 2 maj 1924.

Godkänd av andra kammaren den 2 maj 1924.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anläggande av ett statens kraftverk vid Norrforsen i Ume älv.

(Statsutskottets utlåtande nr 53.)

Till Konungen.

Uti en till riksdagen den 19 mars 1924 avlåten proposition, nr 210, har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen *dels* besluta, att ett statens kraftverk skall anläggas vid Norrforsen i Ume älv för en beräknad kostnad av 6,050,000 kronor, eller, därest ett i propositionen omförmålt billigare alternativ kommer till utförande, 4,650,000 kronor; *dels* för påbörjande av nämnda kraftverk för budgetåret 1924—1925 anvisa ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor; *dels* medgiva, att med Umeå stad må träffas avtal angående leverans av elektrisk energi från det blivande kraftverket i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag till avtal, som bilagts vattenfallsstyrelsens skrivelse den 7 mars 1924; *dels* ock höja den i förslaget till riksstat för budgetåret 1924—1925 under i anspråk tagna kapitaltillgångar, uppkomna av lånemedel, upptagna inkomstposten »statens kraftverk» från 2,800,000 kronor till 4,300,000 kronor.

Övertygande skäl synas riksdagen vara anförda för att ovannämnda anläggning nu bör komma till stånd.

Den här föreslagna första utbyggnaden av Norrforsen bör betraktas som ett naturligt led i utvecklingen av landets kraftväsen, med tanke på vilken inköpen av vissa vattenfall uti ifrågavarande norrländska kustbygd tidigare ägt rum. Goda utsikter synas också, enligt vad utredningen i ärendet giver vid handen, föreligga för en tillfredsställande förräntning icke blott av själva anläggningskapitalet — som enligt det större alternativet beräknas till cirka 6,000,000 kronor — utan också av köpeskillingen för det nu oanvända vattenfallet, vilken köpeskillning, inberäknat påförda ränteförluster,

för närvarande uppgår till omkring 3,000,000 kronor. Genom överenskommelse med Umeå stad, som på grund av alltjämt stegrade kraftbehov velat åt sig trygga möjligheten att inom allra närmaste tiden äga tillgång till större energibelopp än som kunna uttagas vid stadens egen kraftstation vid Klabböle, skulle garanti kunna vinnas för en omedelbar avsättning ensamt till staden och dess avnämare av minst 5,500 kilowatt eller omkring hälften av vad som normalt kan uttagas vid den nya utbyggnaden. Häri ingår dock en kvantitet av 2,000 kilowatt, som skall levereras till nedsatt pris såsom ersättningskraft för vad staden förlorar genom att tillsvidare nedlägga driften vid Klabböle.

Men dessutom föreligga, enligt vad i propositionen påvisats och ytterligare under riksdagens vederbörande utskotts behandling av ärendet styrkts, andra liknande stora leveransmöjligheter — exempelvis till träsliperier för tillverkning av mekanisk trämassa och andra industriföretag, vilka förbruka betydande kraftbelopp.

Såvitt riksdagen vid sin prövning av ärendet kunnat finna, kan det därför med stor sannolikhet slutas, att redan en kort tid efter den ifrågasatta anläggningens fullbordande, avsättningen skall visa sig uppgå till så stora kvantiteter, att dessa överstiga kapaciteten hos en kraftcentral, tilltagen efter det i propositionen omförmälda mindre alternativet (en stationsanläggning på norra stranden med en kapacitet av 10,000 kilowatt). Det synes därför riksdagen vara med ekonomiskt förutseende överensstämmande, att utbyggnaden äger rum efter det större alternativet, d. v. s. med kraftstationen förlagd till södra stranden, varigenom en leveransförmåga av 12,000 kilowatt skulle erhållas. Anläggningskostnaden härför, utgifterna för själva vattenfallet oberäknade, uppgår visserligen till 6,050,000 kronor mot 4,650,000 kronor för det mindre alternativet, men denna merutgift uppväges av — förutom den ökade kapaciteten — vissa tekniska fördelar i form av minskade issvårigheter vintertid m. m. Härtill kommer, att, enligt vad vattenfallsstyrelsen framhållit, vid full utbyggnad av hela fallsträckan den totala anläggningskostnaden torde bliva ej oväsentligt lägre vid detta större alternativ.

I likhet med vattenfallsstyrelsen anser riksdagen alltså företräde böra givas åt sistnämnda alternativ. På sätt av departementschefen föreslagits, har riksdagen emellertid ansett böra förbehållas åt Eders Kungl. Maj:t att träffa avgörandet härutinnan med hänsynstagande bl. a. till möjligheterna att med avseende å rätten till uppdämning av vattendraget m. m. begagna ett tidigare av vederbörande häradsrätt härtill meddelat tillstånd.

Med bifall alltså till Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag har riksdagen *dels* beslutat, att ett statens kraftverk skall anläggas vid Norrforsen i Ume älv för en beräknad kostnad av 6,050,000 kronor, eller, därest i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 19 mars 1924 omförmälda mindre alternativ kommer till utförande, 4,650,000 kronor; *dels* för påbörjande av nämnda kraftverk för budgetåret 1924—1925 anvisat ett re-

servationsanslag av 1,500,000 kronor; *dels ock* medgivit, att med Umeå stad må träffas avtal angående leverans av elektrisk energi från det blivande kraftverket i huvudsaklig överensstämmelse med det förslag till avtal, som bilagts vattenfallsstyrelsens skrivelse den 7 mars 1924.

Beträffande Eders Kungl. Maj:ts förslag om höjning av den i förslaget till riksstat för budgetåret 1924—1925 under i anspråk tagna kapitaltillgångar, uppkomna av lånemedel, upptagna inkomstposten »statens kraftverk», kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

Stockholm den 2 maj 1924.

Med undersåtlig vördnad.
